

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Полтавський державний медичний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Громадська організація «Всеукраїнська асоціація фізичної медицини,
реабілітації і курортології»
National University of Science and Technology Politechnica of Bucharest
(Romania)
CITY University of London (United Kingdom)
Vilnius University (Lithuania)
Vrije Universiteit (Belgium)
Strasbourg University (France)**

**ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Збірник наукових матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

15 листопада 2023 року

Полтава 2023

усвідомлення поточного моменту без суджень. Доведено, що це зменшує симптоми тривоги, депресії та стресу. Медитативні аспекти йоги додатково сприяють емоційному благополуччю, сприяючи відчуттю внутрішнього спокою, стійкості та покращенню механізмів подолання.

Отже, сфера охорони здоров'я виходить за межі звичайних медичних практик, визнаючи важливість цілісних підходів до догляду за пацієнтами. Музика, мистецтво та альтернативні методи лікування стали потужними інструментами для посилення фізичних і психологічних аспектів зцілення.

Таким чином, дослідження музичної терапії, арт-терапії, танцювальної/рухової терапії та практик усвідомленості розкриває їхній потенціал значного впливу на фізичний і психологічний стан пацієнтів, які проходять реабілітацію. Необхідно продовжувати подальші дослідження та інтеграції цих альтернативних методів у стандартні протоколи реабілітації, сприяючи більш цілісному та орієнтованому на пацієнта підходу до охорони здоров'я.

Література

1. Гарник Т. П., Калачов О. В., Огороднікова Н. П., Барановська М. П., Барановська, О. П., Пилипчук А. Б., Дудченко Л. Г. Фіто-та ароматерапія у комплексній реабілітації осіб із порушеннями голосу. Реабілітація та паліативна медицина. 2016. № 1. С. 84-86.

2. Касьян М. В., Шибяєва Р. В. Вплив музичної терапії на дітей з розладами спектру аутизму. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2018. № 24. С. 292-296.

3. Ковальчук З. Я. Історичний шлях становлення музикотерапії як сучасного альтернативного напрямку. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна). 2023. № 1. С. 46-53.

4. Мішкулинець О. О. Використання арт-терапевтичних методик в умовах інклюзивного освітнього середовища. Психологія: теорія і практика. 2018. С. 76-89.

5. Сорока О. В. Арт-терапія: до питання термінології. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Теорія і методика мистецької освіти. 2015. № 18. С. 299-306.

Горопашна С.А., студентка
спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»

Горошко В.І., к.мед.н., доцент

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

КОМП'ЮТЕРНІ ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ

Актуальність. Сучасна проблема аутизму має велике значення, привертає увагу вчених, практикуючих лікарів і психіатрів. Проблема давно вийшла за межі

психіатрії і стала предметом дослідження фахівців різних галузей. Поширеність аутизму коливається від 4-8 випадків на 10 000 дітей, або приблизно 0,04-0,08% дитячого населення, тоді як поєднання аутизму та розумової відсталості досягає 20 випадків на 10 000 дітей. Поширеність цього розладу в Україні офіційно становить 2 на 10 тис. населення (0,2%), що може свідчити про недостатньо організовану систему надання медичної допомоги дітям з психічними захворюваннями. Звичайні механічні тренажери не завжди дають бажаний позитивний результат, а все через монотонність та тривалість занять, що виявляється складним для дитини. Комп'ютерна ігротерапія виступає невід'ємною ланкою у роботі з даною патологією. Оскільки, забезпечує індивідуальний підхід, розвиває соціальні навички, стимулює увагу та когнітивний розвиток, допомагає у керуванні емоціями, посилює мотивацію та зацікавленість.

Мета дослідження. Проаналізувати сучасний стан впровадження комп'ютерної ігрової терапії для дітей з аутизмом.

Завдання дослідження:

1. Опрацювати літературні джерела по відповідній тематиці.
2. Охарактеризувати дієвість інноваційних підходів реабілітації дітей з аутизмом шляхом застосування комп'ютерно-ігрової терапії.
3. Виявити позитивні тенденції застосування комп'ютерно-ігрової терапії у дітей з аутизмом.

Результати дослідження. Комп'ютерно-ігрова терапія – це метод лікування або реабілітації, який використовує комп'ютерні ігри з метою поліпшення фізичного, психічного або емоційного стану людини. Цей підхід може бути корисним в різних медичних галузях, таких як фізіотерапія, лікування психічних порушень або навіть навчання та розвиток дітей з особливими потребами. Головна ідея полягає в тому, що ігри можуть бути ефективним і цікавим засобом досягнення конкретних терапевтичних цілей. Існує декілька видів комп'ютерно-ігрової терапії, які використовуються в різних медичних та психологічних контекстах:

1. Віртуальна реальність (VR) терапія. Використання віртуальної реальності для створення середовища, де пацієнт може досліджувати, взаємодіяти і вчити різні навички. Цей метод застосовується в реабілітації, лікуванні фобій, інших станах.

2. Ігрова терапія для розвитку навичок. Спеціально розроблені комп'ютерні ігри використовуються для вивчення та вдосконалення навичок, таких як мовлення, координація рухів, арифметика тощо.

3. Соціальна комп'ютерно-ігрова терапія. Ігри, спрямовані на покращення соціальних навичок, взаємодії та розуміння інших людей. Це може бути корисно для дітей з аутизмом, інших порушень спектра аутизму.

4. Ігри для зняття стресу та релаксації. Спрямовані на релаксацію та покращення емоційного стану. Це може позитивно впливати на подолання тривожності та депресії.

5. Біофідбек та ігрова терапія. Використовують для контролю фізіологічних показників, таких як серцевий ритм, для зниження стресу та поліпшення самоконтролю.

Ці види комп'ютерно-ігрової терапії можуть бути адаптовані для різних потреб пацієнтів та застосовуватися в різних галузях медицини і психології. На сьогодні створено більше 20-ти комп'ютерних ігор для пацієнтів із порушеннями психомоторної сфери. Рухи руки, тулуба чи ноги збігаються з переміщенням героя комп'ютерної гри, або зображення транслюється на екран, і вже сама дитина стає дієвим персонажем гри. Першим з пристроїв цієї серії є кистьовий маніпулятор, який призначений для вдосконалення рухів кисті. Для кистьового маніпулятора розроблено дві спеціалізовані гри: «Бджілка» та «Козаки». Гра «Бджілка» призначена для тренування поворотів кисті вліво-вправо. Коли бджола стикається з барвінком або ромашкою, у відерце падає крапля меду. Набравши достатньо меду, дитина переходить на наступний рівень гри. Застосування кистьового маніпулятора в комплексній реабілітації пацієнтів із аутизмом сприяє покращенню функції хапання та розвитку сили. Для тренування функції згинання-розгинання використовують гру «Козак», де гравець згинаючи або розгинаючи кисть оминає скелясті перешкоди. Танцювальний килимок (Dance Mat) – це ігровий контролер, що розділений на 9 секторів із сенсором дотику в кожному з них. Для керування грою необхідно наступати ногою на відповідний сектор. Прикладом є гра «Злови метелика», під час якої необхідно зловити метелика, наступаючи на необхідний сектор килимка. Гра має рівні складності при яких тривалість перебування метелика на квітці зменшується. Мотиваційні переваги такої реабілітації включають поліпшення працьовитості та наполегливості. Емоційні переваги полягають у покращенні настрою та адаптивному регулюванні стратегії управління негативними емоціями, такими як гнів, тривога і депресивність. Деякі комп'ютерні ігри розроблені спеціально для сприяння соціальній взаємодії та розвитку емпатії. До важливих аспектів використання комп'ютерно-ігрової терапії для дітей з аутизмом входить індивідуальний підхід, а також співпраця з фахівцями, які мають досвід у роботі з цією групою дітей.

Висновок. Отже, комп'ютерна ігротерапія може допомогти в удосконаленні соціальних навичок, комунікації та розвитку когнітивних здібностей. Ігри можуть створювати контрольоване середовище для навчання та розвитку, а також допомагати у керуванні емоціями. Важливо враховувати індивідуальні потреби кожної дитини та консультиватися з фахівцем для підбору ігор, які найкраще підходять конкретному випадку. Останні дослідження визначили чотири основні компоненти корисного впливу комп'ютерних ігор: когнітивний, мотиваційний, емоційний і соціальний. Під час навчання за комп'ютером спостерігається підвищення швидкості і концентрації уваги, поліпшується навчання, пам'ять, виконавчі функції, творчість, з'являються навички вирішення проблем.

Література

1. Дубовик, К. В. (2019). Порушення рухових функцій при розладах аутистичного спектра у дітей. Клінічна типологія та терапія. *Нейро News*. Психоневрологія и нейропсихіатрія.
2. Породько М. І. Особливості застосування фізичної реабілітації з дітьми з аутистичним спектром порушень. Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018.
3. Темерівська, Т. Г., Ворнічеса Т. В. (2018). Особливості фізичної реабілітації дітей з розладами аутистичного спектру.
4. Чернецька, О. (2018). Особливості розвитку рухової сфери у аутичних дітей. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві.
5. Шаповалова, І., Псарьова, А. (2017). Вплив засобів фізичної реабілітації на дітей з раннім дитячим аутизмом та з розладами спектру аутизму. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць.

Горошко В.І., к.мед.н., доцент
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ВПЛИВ СТРЕСУ НА СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: АНТИСТРЕСОВІ СТРАТЕГІЇ ТА РОЗВИТОК СТРЕСОСТІЙКОСТІ

На сучасному етапі розвитку вітчизняної системи вищої освіти основною метою є забезпечення її якості, спрямованої на формування активної, здорової, успішної та конкурентоздатної особистості, яка є професіоналом і громадянином. Однак повноцінне вирішення цієї задачі здається складним без організації цілеспрямованих зусиль щодо розвитку деяких акмеологічних інваріантів професіоналізму, зокрема, стресостійкості.

Багато досліджень присвячено проблемі стресу, і серед їхніх авторів відзначаються вітчизняні вчені, а також іноземні науковці, такі як Г. Сельє, С. Ульріх, М. Арнольд, Р. С. Лазарус, Р. С. Лоньє, А. Лехтонен, Е. Хаббард, М. Селігман, Дж. Розенсток, Н. Х. Різві та інші. Сучасні дослідники приділяють особливу увагу виявленню детермінант стійкості до психічного стресу, її проявам у навчальній діяльності, а також ролі у професійному становленні молодого фахівця. Це відображено у працях як вітчизняних, так і іноземних авторів.

Водночас важливо вивчити проблему виникнення стресових ситуацій в навчальній діяльності та розвитку стресостійкості особистості. На сьогодні явище стресостійкості студентів у навчальній діяльності ще недостатньо досліджено. Поява дисгармонійних та деформуючих компонентів, які негативно впливають на якість життя студента та його професійне становлення, не сприяє розвитку стресостійкості.

У творах провідних вітчизняних психологів відзначається, що стійкість та зрілість особистості пов'язані з її умінням орієнтуватися на конкретні цілі,